

УДК 330.101.541:656.2

О.Д. Борович
O.D. Borovich

**ДИНАМІКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

**CHANGES IN THE MAIN INDICATORS OF RAIL TRANSPORT IN
MACROECONOMIC TRANSFORMATIONS**

За роки незалежного розвитку України в економіці країни відбулися суттєві зміни, причому економічна активність цілком відбивала циклічний характер розвитку, притаманний ринковій економіці. Так, до 1996 р. спостерігалось різке падіння, пов'язане з трансформаційною кризою та перетворене на рецесію; в 1997 р. деяке пожвавлення, генероване грошовою реформою, введенням гривні, було знищено фінансовою кризою 1998 р., яка в певному сенсі «розчистила путь» для відновлення виробництва в країні. Почалося зростання економіки, яке було перервано глобальним економічним спадом 2008-2009 рр., і, нарешті, поновлення та навіть перевищення до кризового рівня в 2011-2012 рр.

При цьому зростання ВВП супроводжується зменшенням нижче базового рівня промислового виробництва, що свідчить про зміну структури ВВП, пов'язану з суттєвим зростанням питомої ваги послуг.

Варто звернути увагу на негативний розрив між інвестиціями в основний капітал та обсягами ВВП і промислового виробництва. Аналіз дозволяє зробити висновок про наявність запасів виробничих потужностей, з одного боку, та ліквідації малоефективних капіталовкладень при ринковій трансформації. Також потрібно відмітити недостатню інвестиційну активність, потрібну для більш високих темпів економічного зростання в майбутньому.

УДК 656.2.94(477)

Н.М. Каменева
N.M. Kameneva

ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ХАРКОВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

ECONOMIC SITUATION KHARKIV THE EARLY TWENTIETH CENTURY

В другій половині XIX століття, коли після відміни кріпацтва Росія стала на шлях капіталістичного розвитку, Харків починає розвиватися як крупний промисловий центр країни. В 1869 році залізниця пов'язала його з Москвою, Петербургом і Ростовом, а із спорудженням залізниць Харків-Севастополь, Харків-Миколаїв і Південно-Східної залізниці місто перетворилося на один з найбільших

залізничних вузлів Росії. Близькість до Донбасу і Криворіжжя з їх кам'яновугільною і залізородною промисловістю, підвищення попиту на машини для потреб сільського господарства визначили основний напрям розвитку промисловості Харкова. Ним стало машинобудування і металообробка. В 70—90-х роках минулого століття в місті виникає ряд металообробних і ливарних

заводів, серед яких чавуноливарний завод («Червоний Жовтень»), побудований в 1870 році; завод сільськогосподарських машин Гельферіх-Саде («Серп і молот»), що випустив в 1882 році перші сільськогосподарські машини; паровозобудівний завод (зараз транспортного машинобудування імені В.А. Малишева), заснований в 1895 році, й інші. З 1871 по 1899 рік кількість промислових підприємств збільшилася більш ніж в три рази. На 259 заводах і фабриках було зайнято 11 608 людей.

На початку ХХ століття Харків продовжує рости як крупний промисловий центр півдня Росії. Подальшого розвитку набуває залізничний транспорт. В 1910 році

у склад діючих вступила залізниця Харків — Родзинки — Донбас. Будуються підприємства машинобудування і металообробки. В 1915 році до Харкова із західних районів країни був евакуйований завод «Загальної компанії електрики» (нині ХЕМЗ) і велосипедний майстерний Лейтнера (зараз велосипедний завод). До 1917 року кількість робітників у Харкові збільшилася в порівнянні з 1899 роком більш ніж в три рази і складала понад 35 тисяч людей. В кінці ХІХ – початку ХХ століття в місті відкривається ряд банків, тут влаштувалися контори найбільших в Росії синдикатів «Продамет» і «Продуголь», проходили з'їзди гірничопромисловців.

УДК 17.022.1.003.1

О.І. Фролов, О.О. Фролова
A.I. Frolov, O.A. Frolova

ЛЮДИНА ТА СИСТЕМА ЦІННОСТЕЙ

PERSON AND THE SYSTEMS' VALUES

Існують два принципово протилежні підходи до оцінки економічних явищ і процесів: приватногосподарський і народногосподарський. В їх основі лежать два абсолютно протилежних стилі життєдіяльності, що мають відповідні системи життєвих цінностей і протилежні господарські стереотипи: 1) індивідуалізм – приватногосподарський підхід до економіки і вибудовування національного господарства, виходячи з пріоритету приватних інтересів; 2) колективізм – народногосподарський підхід і вибудовування національного господарства, виходячи з пріоритету суспільних і загальнонаціональних інтересів.

Перший підхід властивий «західному» (європейському і північноамериканському) типу суспільства, а другий – «традиційному».

У традиційному суспільстві, система традиційних устоїв, укладів і цінностей, вкорінена в багатомістових традиціях і морально-етичних нормах. Маються на увазі фундаментальні цінності, що утворюють духовну основу традиційних укладів і стереотипів буття. Товариство тут вибудовується зверху вниз, підкоряючись пріоритету загальнонаціональних інтересів, ієрархії та авторитету верховної влади, розвиваючись на основі принципів колективізму, общинності і солідарності.

До традиційного типу суспільства належать і Україна, і Росія, і інші країни СНД. Тут немає ринкової економіки в тому західному розумінні, яке нам так посилено нав'язується, а ідеологічні цінності, припускають, на відміну від пропонованих ліберальних цінностей, пріоритет духовного багатства над матеріальним.